
SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 64

Rozeslána dne 11. listopadu 1994

Cena Kč 9,50

O B S A H:

- 207. Nález Ústavního soudu České republiky ve věci návrhu na zrušení § 6, 11, § 12 odst. 3, § 18 odst. 1 písm. a), c) a § 18a písm. a), b) zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění zákona č. 272/1993 Sb.
- 208. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Dohodě o ochraně netopýrů v Evropě, přijaté v Londýně dne 4. prosince 1991
- 209. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Protokolu o přístupu České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT) ze dne 30. října 1947
- 210. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Ujednání mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o zrušení vízové povinnosti pro státní občany České a Slovenské Federativní Republiky a Vietnamské socialistické republiky držitele diplomatických a služebních pasů

Opatření ústředních orgánů

Opatření vlády, kterým se vyhláší přírůstek spotřebitelských cen zvýšený o 5 % za první až třetí čtvrtletí 1994 proti prvnímu až třetímu čtvrtletí 1993, za druhé až třetí čtvrtletí 1994 proti druhému až třetímu čtvrtletí 1993 a za třetí čtvrtletí 1994 proti třetímu čtvrtletí 1993 podle nařízení vlády č. 334/1993 Sb., o regulačním a sankčním opatření ve mzdové oblasti

207

NÁLEZ

Ústavního soudu České republiky

Jménem České republiky

Ústavní soud České republiky rozhodl dne 13. září 1994 v plénu o návrhu skupiny poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na zrušení § 6, 11, § 12 odst. 3, § 18 odst. 1 písm. a), c) a § 18a písm. a), b) zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění zákona č. 272/1993 Sb.,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

I.

Dne 14. dubna 1994 obdržel Ústavní soud České republiky návrh skupiny 46 poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na zahájení řízení o zrušení ustanovení § 6, 11, § 12 odst. 3, § 18 odst. 1 písm. a), c) a § 18a písm. a), b) zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění zákona č. 272/1993 Sb.

Protože podání návrhu splnilo podmínky uvedené v § 64 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, a návrh byl přípustný podle § 66 téhož zákona, zahájil Ústavní soud řízení a požádal Parlament České republiky, aby se v zákonné lhůtě k návrhu písemně vyjádřil. Podle ustanovení § 42 odst. 3 a § 69 zákona č. 182/1993 Sb. zaslal tento předmětný návrh k vyjádření Poslanecké sněmovně. Předseda Poslanecké sněmovny dr. Milan Uhde potvrdil stanovisko Poslanecké sněmovny vyjádřené jejím hlasováním. Uvedl, že smyslem přijatého zákona je – vzhledem ke vzniku samostatného státu – České republiky, upravit nově institut státního občanství a řešit ho komplexně. Poukazuje na to, že zákon vychází ze zásady, podle které by každý občan měl mít pouze jedno státní občanství, kdy takováto právní úprava existuje v mnoha dalších státech Evropy a není nová ani v našem právním řádu. Dále zdůrazňuje zásadu, že každý občan by měl mít možnost za dodržení zákonem stanovených podmínek nabytí nebo pozbytí státního občanství České republiky. Proto vedle stanovení podmínek bylo třeba co možná nejpřesněji stanovit důvody, ze kterých je možné některé podmínky pro státní občanství prominout. Ve vztahu ke státním občanům Slovenské republiky obsahuje potom zákon zvláštní postup, který umožňuje při splnění stanovených podmínek nabytí státního občanství České republiky. Přijatá novela zákona pak řeší situace vzniklé aplikací zákona, kdy ze získaných poznatků vyplynulo, že některá ustanovení zákona mohou být určitými skupinami občanů pokládána za příliš tvrdá. Závěrem uvádí, že přijatý zákon se úzce váže na vznik samostatného českého státu, obsahuje kompletní právní úpravu státního občanství v souladu s mezinárodně chráněnými lidskými právy a základními svobodami. Ve svém vyjádření předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zároveň potvrdil z hlediska ustanovení obsaženého v § 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., že zákon České národní rady č. 40/1993 Sb. byl schválen potřebnou většinou poslanců dne 29. prosince 1992 a zákon č. 272/1993 Sb. byl stejným způsobem schválen dne 12. října 1993. Oba zákony byly podepsány příslušnými ústavními činiteli a byly řádně vyhlášeny.

Podle § 42 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. soudce zpravodaj vyžádal jako listinné důkazy od Poslanecké sněmovny příslušné tisky v souvislosti s projednáváním uvedených zákonů (Česká národní rada, 1992, VII. volební období, tisk č. 208, Parlament ČR, Poslanecká sněmovna, 1993, I. volební období, tisk č. 473), obsahující projevy jednotlivých poslanců k předloze zákona.

Pro získání přehledu o praktickém uplatnění, příp. dopadu zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. a zákona č. 272/1993 Sb. vyžádal soudce zpravodaj také zprávu od Ministerstva vnitra o počtu osob, které zvolily státní občanství České republiky prohlášením ve smyslu ustanovení § 6 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., příp. kolik jich bylo neúspěšných, dále potom zprávu o počtu udělených výjimek Ministerstvem vnitra z hlediska ustanovení § 11, § 12 odst. 3 cit. zákona a jejich skladbě a konečně i o sdělení, kolik občanů Slovenské republiky požádalo o státní občanství České republiky z hlediska ustanovení § 18 odst. 1 písm. a), c) cit. zákona a z hlediska ustanovení § 18a odst. 1 písm. a), b) zákona č. 272/1993 Sb., a kolik takových žadatelů státní občanství České republiky obdrželo.

Ze zprávy Ministerstva vnitra, a to vrchního ředitele II. sekce, plyne, že Ministerstvo vnitra a okresní úřady vyřídily v období 1992 až červen 1994 cca 319 tis. podání týkajících se státního občanství České republiky. Z hlediska ustanovení § 6 odst. 1 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. zpráva uvádí, že se jedná o zcela výjimečné případy, a to maximálně v počtu 10 osob za období 1993, 1994, kdy jde o osoby, které měly k 31. prosinci 1992 občanství České a Slovenské Federativní Republiky, ale narodily se v cizině, nikdy nežily v České republice ani v Slovenské republice a ani jejich rodiče před odchodem do ciziny neměli pobyt v České nebo Slovenské republice. Vzhledem k těmto skutečnostem proto nebylo možné podle zákona České národní rady č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, určit, že jsou státními občany České republiky, a nebylo možné ani určit podle zákona Slovenské národní rady č. 206/1968 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství Slovenské socialistické republiky, že jde o občany Slovenské republiky.

Co se týče případů, kdy byla Ministerstvem vnitra prominuta podmínka stanovená v § 11 a § 12 odst. 3 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., zpráva uvádí, že evidence v tomto směru není vedena a vzhledem k počtu žádostí a rozsahu zjišťování požadovaných údajů je nereálné ji zpracovat. Pouze pokud jde o prominutí složení státoobčanského slibu podle § 12 odst. 3 cit. zákona se uvádí ve zprávě, že toto ustanovení se užívá zcela ojediněle a složení tohoto slibu je promíjeno jen osobám přestárlým a osobám zdravotně postiženým.

Ohledně případů využití volby státního občanství České republiky státními občany Slovenské republiky se ve zprávě praví, že tato volba probíhala do 30. června letošního roku a dosud bylo kladně vyřízeno cca 319 tis. podání. Takto nabylo státního občanství České republiky podle zákona České národní rady č. 39/1969 Sb. (tj. žádosti podané koncem roku 1992) 65 tis. osob, podle § 18, 18a zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., tj. volbou občanství, 240 tis. osob a podle § 19 a 7 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., tj. udělením, 14 tis. osob. Současně bylo vydáno cca 100 zamítavých rozhodnutí ve věci udělení nebo volby občanství České republiky. Z těchto skutečností je zřejmé, že naprosté většině občanů Slovenské republiky, kteří požádali o české občanství, bylo vyhověno, neboť podmínky pro volbu a udělení občanství splnili.

II.

Z obecného hlediska lze státní občanství definovat jako časově trvalý, místně neomezený právní vztah fyzické osoby a státu, který je proti vůli fyzické osoby zpravidla nezrušitelný, na jehož základě vznikají jeho subjektům vzájemná práva a povinnosti, spočívající zejména v právu fyzické osoby na ochranu ze strany státu na jeho území i mimo ně, v právu pobytu na jeho území a na právu účasti na jeho správě veřejných záležitostí. Povinností občana je především věrnost státu, závazek k jeho obraně, výkon určitých funkcí, ke kterým je povolán, a dodržování právních předpisů státu i mimo jeho území. Konkrétní obsah státního občanství je určen zákonodárstvím jednotlivého svrchovaného státu. Je výsostným právem státu určovat podmínky, za kterých se nabývá a pozbývá státní občanství.

Státní občanství je jednoznačně institutem vnitrostátního práva, ostatní státy jsou vedeny zásadou nevměšovat se do vnitřních věcí státu. Avšak důsledky státního občanství mají dopad i navenek vzhledem k tomu, že státní občanství zaručuje fyzické osobě, která je jeho nositelem, ochranu i na území jiného státu. V takovém případě samozřejmě může dojít ke střetu zájmů a institut státního občanství se tak dostává i do pozornosti mezinárodního práva. Mezinárodní aplikace uznání státního občanství v každém jednotlivém případě musí být založena na národním právu dotčeného státu, rozhodnutí státu o udělení svého vlastního občanství nemusí být mezinárodně přijímáno bez otázek. V případě *Nottebohm* Mezinárodní soudní dvůr judikoval, že „stát nemůže očekávat, že pravidla (upravující získání státního občanství), která zakotví, mají nárok na uznání jiným státem, pokud nejedná v souladu s všeobecným cílem právního závazku státního občanství, podle něhož je jedinec v „genuine“ (opravdovém) spojení se státem, který chrání své občany proti jiným státům“. (ICJ Rep, 1955 s. 23). Jinými slovy z mezinárodního pohledu nemusí být akceptován jiným státem případ udělení státního občanství fyzické osobě, která není v blízkém vztahu ke státu udělujícímu občanství. I když rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora zavazuje jen státy, které jsou účastny sporu, lze z pohledu obecného mezinárodního práva konstatovat, že s výjimkou aplikace některých mezinárodních smluvních závazků (úprava udělení občanství včetně stanovení kategorií osob, jimž může být občanství uděleno, podmínek a postupu udělování státního občanství, které musejí tyto fyzické osoby splnit), je záležitostí každého státu, který je určuje samostatně (*Nottebohm case*, ICJ Rep, 1955, s. 20).

III.

V souvislosti s ustanovením § 6 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. navrhovatelé namítají jeho rozpor s čl. 1 ústavního zákona České národní rady č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České

a Slovenské Federativní Republiky. Ustanovení § 6 cit. zákona upravuje způsob nabytí státního občanství České republiky prohlášením, a to osobami, které k 31. prosinci 1992 byly státními občany České a Slovenské Federativní Republiky, ale nebylo možné určit ani občanství České republiky ani občanství Slovenské republiky. Podle názorů navrhovatelů formulace § 6 cit. zákona připouští, aby podle něj české státní občanství pouhým prohlášením nabylí cizí státní příslušníci. Dále uvádějí, že „k 1. lednu 1969 a k 31. prosinci 1992 tedy bylo vyloučeno, aby někdo byl československým státním občanem a nebyl zároveň státním občanem České (nebo Slovenské) republiky. Neexistovala množina jednotlivců, kteří by byli československými státními občany a kteří by nebyli zároveň českými nebo slovenskými státními občany“. Toto tvrzení však neobstojí. Ustanovení § 6 cit. zákona totiž není ve svém znění aplikovatelné na cizince (tedy osoby s cizí státní příslušností), protože základní podmínkou pro použití tohoto ustanovení je státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky existující k 31. prosinci 1992. V úvahu by připadala pouze taková právní situace, kdy by státní občan České a Slovenské Federativní Republiky byl současně i státním občanem jiného státu (tedy bipolita). Z hlediska ustanovení § 6 cit. zákona však nepřipadá v úvahu námitka cizího státního občanství, protože toto ustanovení neobsahuje nové nabytí státního občanství udělením cizinci, kdy musí být splněna podmínka propuštění z původního státního svazku, ale pouze potvrzení existujícího původního státního občanství České a Slovenské Federativní Republiky a jeho transformaci ve státní občanství České republiky. Existence druhého (cizího) státního občanství není v daném případě rozhodující.

Důležité je však odpovědět na otázku, zda k 31. prosinci 1992 mohly existovat fyzické osoby, které byly státními občany České a Slovenské Federativní Republiky, aniž bylo určeno jejich státní občanství České republiky nebo Slovenské republiky. Rozborem předchozích právních úprav ohledně nabývání a pozbývání státního občanství lze bezpochyby dospět k závěru, že takový právní stav byl reálně možný. Institut státního občanství České socialistické republiky byl konstituován zákonem České národní rady č. 39/1969 Sb. Podle § 2 odst. 1 cit. zákona byl státním občanem republiky ten, který měl k 1. lednu 1969 státní občanství Československé socialistické republiky, jestliže se narodil na území České socialistické republiky. Podle § 2 odst. 2 cit. zákona byl státním občanem České socialistické republiky i státní občan Československé socialistické republiky, který se narodil v cizině, jestliže byl k 1. lednu 1969 přihlášen k trvalému pobytu na území České socialistické republiky, eventuálně jestliže před odchodem do ciziny měl on anebo jeho rodiče na území České socialistické republiky poslední trvalý pobyt. Zákon České národní rady č. 39/1969 Sb. však obsahuje i ustanovení (ve svém § 3) řešící situaci fyzických osob, které měly státní občanství Československé socialistické republiky, ale státní občanství (České republiky nebo Slovenské republiky) nebylo možné určit. Uvedený právní stav, tedy existence státního občanství Československé socialistické republiky, aniž by bylo možno určit státní občanství České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky, mohl reálně existovat, neboť státní občanství národní republiky se tvořilo v roce 1969 dodatečně. Podle předchozích právních úprav (zákon č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství) se státní občanství nabývalo narozením na území Československé republiky z rodičů, kteří jsou občany (základní způsob – § 1 odst. 1 cit. zákona), a to i tehdy, jestliže dle § 1 odst. 1 cit. zákona se dítě narodilo v cizině, byli-li otec i matka občany Československé republiky. Za této podmínky mohla fyzická osoba mít československé občanství (podle zákona České národní rady č. 39/1969 Sb. i státní občanství Československé socialistické republiky a následně i České a Slovenské Federativní Republiky), ale nebyly splněny i podmínky trvalého pobytu u ní ani u rodičů. I u těchto rodičů totiž mohlo československé státní občanství vzniknout „zděděním“ po předcích. Podle ustanovení § 3 zákona České národní rady č. 39/1969 Sb. mohly tyto fyzické osoby nabýt státního občanství České socialistické republiky prohlášením. Toto prohlášení je však právem fyzické osoby, v daném případě státního občana Československé socialistické republiky, nikoliv jeho povinností. Současně nutno ovšem zdůraznit, že citovaná právní úprava nestanovila žádnou lhůtu pro výkon tohoto práva a nestanovila ani právní následky pro případné nevyužití daného práva. Z těchto skutečností lze potom snadno vyvodit, že právo prohlášením nabýt státní občanství České socialistické republiky bylo stanoveno jako právo časově neomezené a plynutím času nezanikající. Je tedy zřejmé, že může existovat právní stav, kdy fyzická osoba má státní občanství Československé socialistické republiky (a posléze i České a Slovenské Federativní Republiky) a současně nemá státní občanství České republiky nebo Slovenské republiky, a kdy za současného práva tedy může prohlášením určit, zda jeho národní občanství je vázáno k České nebo Slovenské republice. Tuto právní úpravu potom beze zbytku převzal i zákon České národní rady č. 40/1993 Sb.

Nelze proto souhlasit s tvrzením navrhovatelů, že prohlášením podle § 6 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. může státní občanství České republiky nabýt kterýkoliv cizinec. Vždy musí být vyjádřena vazba na původní stát (Českou socialistickou republiku, Československou socialistickou republiku, Českou a Slovenskou Federativní Republiku) a tato vazba musí být nepřetržitá a trvající i z hlediska zásady *cives origo facit*. V rámci prohlášení se nezkoumá otázka eventuálně jiného státního občanství, které mohla fyzická osoba získat, protože se zde vychází z právního základu existence státního občanství České a Slovenské Federativní Republiky a je pouze konkretizováno občanství nově vzniklé České republiky. Podmínka propuštění z jiného státoobčanského svazku, jak již řečeno výše, není zkoumána, protože se zde nejedná o nově udělované občanství. Nutno též

připomenout, že zpráva Ministerstva vnitra potvrdila, že se jedná o zcela výjimečné případy (maximálně 10 osob v průběhu jednoho roku).

Z uvedených skutečností potom nelze nijakým způsobem dovodit, že ustanovení § 6 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. je v rozporu s ustanovením čl. 1 ústavního zákona České národní rady č. 4/1993 Sb., protože k 1. lednu 1969 i k 31. prosinci 1992 existoval právní stav, který umožňoval podle § 3 zákona České národní rady č. 39/1969 Sb. státním občanům Československé socialistické republiky s časově neomezeným právem zvolit si prohlášením státní občanství České socialistické republiky.

IV.

Návrh skupiny poslanců dále směřuje proti ustanovením § 11 a § 12 odst. 3 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., která jsou podle navrhovatelů v rozporu s ustanovením čl. 67 odst. 1 Ústavy České republiky, a uvádí, že podle tohoto ustanovení na vrcholné úrovni ve věcech výkonu státní moci odpovídá vláda, nikoliv Ministerstvo vnitra. Dále uvádí, že jde o rozpor s ustanoveními čl. 2 odst. 2, čl. 9 odst. 2 Ústavy a čl. 1, čl. 2 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), s tím, že státní moc musí sloužit všem občanům v souladu s podstatnými náležitostmi demokratického právního státu bez vázanosti na nějakou výlučnou ideologii nebo náboženské vyznání a při respektování rovnosti všech lidí v právech.

V ustanovení § 11 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., je obsaženo právo Ministerstva vnitra prominout žadateli

- podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. a) cit. zákona (tedy nepřetržitý trvalý pobyt alespoň pět let na území republiky), pokud jsou splněny další podmínky uvedené v § 11 odst. 1 písm. a) až f), tedy že se narodil na území České republiky nebo žije na území České republiky nepřetržitě alespoň 10 let nebo měl v minulosti státní občanství České republiky, příp. státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky nebo byl osvojen státním občanem České republiky nebo jeho manžel (manželka) je státním občanem České republiky anebo jehož alespoň jeden z rodičů je státním občanem České republiky,
- podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. b) cit. zákona (tedy propuštění ze státního svazku jiného státu) při splnění dalších podmínek uvedených v § 11 odst. 2 cit. zákona (tedy má-li žadatel na území České republiky nepřetržitý trvalý pobyt alespoň po dobu pěti let, pokud právní předpisy státu, jehož je žadatel státním občanem, neumožňují propuštění ze státního svazku nebo pokud tento stát odmítá vydat doklad o propuštění žadatele ze státního svazku),
- podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. d) cit. zákona (tedy znalost českého jazyka) v případech hodných zvláštního zřetele.

V ustanovení § 12 odst. 3 cit. zákona je pak obsaženo právo Ministerstva vnitra prominout složení státoobčanského slibu.

Návrh skupiny poslanců namítá, že „výkon tohoto práva byl svěřen do výlučné a od vlády izolované pravomoci Ministerstva vnitra a nebyla zákonem upravena možnost přezkoumání zákonnosti jeho rozhodnutí v těchto věcech, což je porušením ustanovení čl. 2 odst. 1, čl. 67 odst. 1 Ústavy a čl. 2 Listiny, podle nichž musí státní moc být vykonávána hierarchickým způsobem tak, aby za ni v nejvyšší úrovni odpovídala vláda a aby sloužila všem občanům v souladu se všemi podstatnými náležitostmi demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy). Při rozhodování o udělování státního občanství je prioritní veřejný zájem, který je vymezen dělbou státní moci (čl. 2 Ústavy) a demokratickými hodnotami, a který nesmí být diktován ideologickými ani náboženskými motivy (čl. 2 odst. 1 Listiny) ani individuálními zájmy jen některých fyzických osob (čl. 1 Listiny o rovnosti lidí v právech)“.

Žádný z výše uvedených článků Ústavy nebo Listiny není napadenými ustanoveními v § 11, § 12 odst. 3 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. porušen a v tomto směru nebyla určena či prokázána souvislost. Je conditio sine qua non každé demokratické vlády, že rozhodování o řadě odborných otázek svěřuje svým členům a jejich úřadům, a to i z hlediska běžné a nutné dělby práce. Vláda je vrcholným orgánem výkonné moci (§ 67 odst. 1 Ústavy). Ostatní orgány výkonné moci jsou tak vládě přirozeně podřízeny. Ministerstva jsou vládou řízena nejen prostřednictvím právních předpisů jako obecně závazných normativních aktů, ale i prostřednictvím interních normativních instrukcí a individuálních aktů (§ 21 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, podle kterého se ministerstva ve veškeré své činnosti řídí ústavními a ostatními zákony a usneseními vlády). Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb. také vztah ministerstva a vlády výslovně vyjadřuje v § 28 odst. 1, podle kterého činnost ministerstev řídí, kontroluje a sjednocuje vláda České republiky. Vláda je současně jako vrcholný orgán výkonné moci jejím představitelem i ve vztahu k Poslanecké sněmovně. Ministerstva zpracovávají na svých úsecích otázky svěřené do

jejich působnosti a ve stanovených oblastech státní politiky je předkládají vládě jako celku k projednání. Ta s nimi v podobě obecných dokumentů a zpráv nebo v podobě zákonodárné iniciativy vystupuje před Poslaneckou sněmovnou.

Nositelům ústavně politické odpovědnosti za činnost ministerstva je příslušný ministr, který je v tomto směru kontrolován běžnými prostředky parlamentní demokracie, jako jsou interpelace (čl. 53 odst. 1, 2 Ústavy), citační právo Poslanecké sněmovny a jejích orgánů nebo vyšetřovací komise (čl. 30, čl. 38 odst. 2 Ústavy). Dalším kontrolním mechanismem, kterým je sledována činnost a volán k ústavněprávní odpovědnosti ministr, je i možnost jeho odvolání z funkce. Podle čl. 74 Ústavy tento kontrolní mechanismus přísluší předsedovi vlády (návrh na odvolání ministra) a prezidentovi republiky (odvolání samotné). Z těchto skutečností potom jednoznačně plyne, že činnost ministerstva jako orgánu státní správy, kterému je zákonem (a je bezpochybné, že zákonem České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., se tak stalo – čl. 79 odst. 1 Ústavy) svěřena pravomoc k udělování státního občanství, je podrobena všem postupům, které jsou běžné v systémech parlamentních demokracií, může být těmito prostředky kontrolována a také může být vyvozena ústavně právní odpovědnost příslušného ministra, pokud při své činnosti porušuje stanovená pravidla chování.

Tvrzení, že udělování českého státního občanství bylo svěřeno do výlučné a od vlády izolované pravomoci Ministerstva vnitra, tedy neodpovídá skutečnosti.

Vzhledem k uvedenému lze mít za to, že ustanovení § 11 a § 12 odst. 3 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., nejsou v rozporu s těmi ustanoveními Ústavy a Listiny, jak uvádí navrhovatel, a nebyla prokázána ani souvislost mezi tvrzením navrhovatele a porušením uvedených ustanovení.

V.

Návrh skupiny poslanců se konečně dotýká i ustanovení § 18 odst. 1 písm. a), c) a § 18a písm. a), b) zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., kdy uvedená ustanovení upravují volbu státního občanství České republiky státními občany Slovenské republiky.

Podle ustanovení § 18 cit. zákona měl občan Slovenské republiky do 30. června 1994 právo zvolit státní občanství České republiky, jestliže splňoval podmínky stanovené v odstavci 1 písm. a) až c). Tyto podmínky zahrnovaly

- nepřetržitý trvalý pobyt na území České republiky alespoň po dobu dvou let,
- propuštění ze státního svazku Slovenské republiky,
- bezúhonnost (nebyl v posledních pěti letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin).

V § 18a cit. zákona je potom upraveno nabytí státního občanství České republiky volbou občanů Slovenské republiky, kteří se narodili na jejím území do 31. prosince 1939 a jejichž rodiče, popřípadě alespoň jeden z nich, se narodili na území České republiky nebo dosáhli nejpozději v roce 1993 věku 60 let za současného splnění dvou podmínek, a to

- nepřetržitého trvalého pobytu na území České republiky po dobu alespoň dvou let,
- bezúhonnosti (nebyl v posledních pěti letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin).

Podle návrhu skupiny poslanců jsou tato ustanovení diskriminační povahy proto, že stanoví občanům Slovenské republiky, kteří původně byli také státními občany České a Slovenské Federativní Republiky, zvláštní podmínky pro získání státního občanství České republiky, tedy podmínky, které předchází zákonodárství společného státu neznalo. Má tak být v rozporu s ustanovením čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, podle něhož jsou si všichni lidé rovni a mají obecné právo na stejnou a účinnou ochranu proti diskriminaci z jakýchkoliv důvodů.

Úvodem k této problematice nutno zdůraznit, že po vzniku československé federace byla provedena právní úprava na úseku státního občanství čl. 5 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ve znění ústavního zákona č. 125/1970 Sb., v zákoně č. 165/1968 Sb., v zákoně České národní rady č. 39/1969 Sb., ve znění zákonného opatření Předsednictva České národní rady č. 124/1969 Sb., a v zákoně Slovenské národní rady č. 206/1968 Sb. Text čl. 5 ústavního zákona č. 143/1968 Sb. vycházel z principu prvotnosti státního občanství České republiky nebo Slovenské republiky (přičemž státní občan každé republiky je zároveň občanem Československé republiky), novela tohoto článku provedená ústavním zákonem č. 125/1970 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, již deklaruje, že československé státní občanství je jednotné a že každý československý občan je zároveň občanem České republiky nebo Slovenské republiky; toto

ustanovení mělo být konkretizováno zákony obou republik. Tak se nestalo a v teorii i praxi převažovaly názory, že republikové státní občanství je prvotní. Dále článek obsahoval zmocnění, že zásady nabývání a pozbývání státního občanství republiky stanoví zákon Federálního shromáždění. Tím se stal zákon č. 165/1968 Sb., který stanovil kritéria pro určení, kteří českoslovenští občané jsou občany České republiky a kteří občany Slovenské republiky, dále stanovil, že nabytím (pozbytím) státního občanství České republiky nebo Slovenské republiky se nabývá (pozbývá) současně i občanství československé, a určil, že dosavadní občan jedné republiky, který nabyl občanství druhé republiky (např. volbou nebo udělením), pozbyl státní občanství druhé republiky. Tato právní úprava vycházela ze zásady, že fyzická osoba může být občanem vždy jen jedné republiky, ke ztrátě státního občanství jedné republiky tak docházelo automaticky okamžikem nabytí státního občanství druhé republiky.

V zákonech České národní rady č. 39/1969 Sb. a č. 206/1968 Sb. byly stanoveny podrobnosti pro určení občanství České republiky a Slovenské republiky dosavadních občanů unitárního státu, podmínky pro volbu občanství jedné republiky občanem druhé republiky (kdy volbu bylo možné provést do 31. prosince 1969), způsoby nabývání a pozbývání občanství republiky. Po uplynutí lhůty pro volbu občanství České republiky mohl státní občan Slovenské republiky požádat o udělení státního občanství České republiky a musel splňovat pouze podmínku trvalého pobytu v České republice, jejíž splnění bylo možné prominout. Jakmile mu bylo uděleno občanství České republiky, pozbyl automaticky občanství Slovenské republiky a nepředkládal proto doklad o propuštění ze svazku Slovenské republiky.

V souvislosti s předpokládaným rozdělením České a Slovenské Federativní Republiky nutno připomenout, že byly hledány cesty pro co možná nejjednodušší a nejrychlejší řešení otázky státního občanství. Vycházelo se z principu předcházení vzniku dvojího státního občanství a zabránění vzniku bezdomovectví. Vycházelo se ze zásady, že změna dosavadního státního občanství fyzické osoby je možná jen na základě jejího vlastního projevu vůle. Vycházelo se ze skutečnosti, že k 31. prosinci 1992 byl každý občan České a Slovenské Federativní Republiky občanem České nebo Slovenské republiky. Optimálním se jevílo přijetí dvoustranné smlouvy mezi Českou a Slovenskou republikou, jejíž návrh byl zpracován i českou stranou předložen. Smlouva vycházela z následujících zásad:

- fyzické osoby, které měly k 31. prosinci 1992 státní občanství jedné republiky, jsou státními občany této republiky i od 1. ledna 1993,
- umožnit provedení volby občanství České republiky dosavadnímu občanovi Slovenské republiky a naopak (pro volbu se stanovila lhůta šesti měsíců a podmínkou byl tříletý trvalý pobyt na území republiky, jejíž občanství si fyzická osoba volí),
- nabytím státního občanství jedné smluvní strany se automaticky pozbývá státní občanství druhé smluvní strany,
- předcházení vzniku dvojího státního občanství u dětí, u kterých je jeden z rodičů občanem jedné smluvní strany a druhý státním občanem druhé smluvní strany, kdy rodičům se umožňovalo provedení volby státního občanství pro dítě a zároveň se stanovila kritéria pro určení státního občanství jen jedné smluvní strany pro dítě, nebyla-li volba občanství rodiči provedena.

Z uvedené zprávy Ministerstva vnitra, a to vrchního ředitele II. sekce, tak plyne, že by se maximálně zjednodušil postup při získání státního občanství jedné smluvní strany občanem druhé smluvní strany a současně by se předešlo i vzniku dvojího státního občanství a bezdomovectví. Z téže zprávy potom plyne, že slovenská strana tento návrh neakceptovala a přiklonila se k možnosti dvojího státního občanství.

Česká republika proto řešila otázku nabývání státního občanství České republiky vnitrostátním předpisem, kterým je zákon České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., kde je obsažena zásada předcházení vzniku dvojího státního občanství a zamezení vzniku bezdomovectví. Takto bylo navázáno na právní úpravu platnou na území České a Slovenské Federativní Republiky a vycházeno ze skutečnosti, že obdobné zásady jsou uplatněny i v právních předpisech jiných evropských států.

Státní občané Slovenské republiky, kteří do 31. prosince 1992 nepodali žádost o udělení státního občanství České republiky, mohli nabýt státní občanství České republiky podle zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., a to

- volbou občanství podle § 18 a 18a (do 30. června 1994),
- udělením podle § 19 do 30. června 1994,
- udělením podle § 7 (tento způsob není časově omezen).

Zmíněný způsob nabývání občanství byl omezen lhůtami, a to podle § 18 a 19 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., kdy toto prohlášení mohlo být učiněno nejpozději do 31. prosince 1993, a následně i nařízením

vlády České republiky č. 337/1993 Sb. ze dne 15. prosince 1993, kdy tyto lhůty byly prodlouženy do 30. června 1994. Ústavním zákonem č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní Republiky, došlo k 31. prosinci 1992 k zániku České a Slovenské Federativní Republiky jako samostatného státu a dnem 1. ledna 1993 vznikly dva nové samostatné státy, které bezpochyby mají svrchovanou pravomoc upravovat své vnitřní záležitosti. Takovou vnitřní záležitostí je samozřejmě i nabývání státního občanství. Lze plně souhlasit s tvrzením navrhovatele, že státní občané Slovenské republiky se zánikem společného státu stali na území České republiky cizinci (samozřejmě i naopak). Ovšem tvrzení, že k zániku České a Slovenské Federativní Republiky a tedy i státního občanství došlo bez přímo projevené vůle státních občanů České a Slovenské Federativní Republiky a v nezjištěném počtu případů proti jejich vůli, je za dané situace neopodstatněné a spekulativní. Naopak nutno zdůraznit, že dnem vzniku samostatných států, a to České a Slovenské republiky, se státní občané jednoho státu dostávají do postavení cizince na území státu druhého. Česká republika jako samostatný stát může tedy stanovit podmínky pro nabytí občanství zcela nezávisle na právní úpravě jiného státu (Slovenské republiky). Toto právo bylo vyjádřeno přijetím zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., ve kterém mimo jiné bylo stanoveno i nabytí státního občanství cizincem. Neobstojí tvrzení navrhovatele, že v případě státního občana Slovenské republiky nejde o cizince, a neobstojí ani tvrzení, že volbu vyvolanou zánikem federálního státního občanství může podmiňovat pouze subjektivní vůle občana a jeho tzv. objektivní vztah k území. Právě tento vztah musí být odpovídajícím způsobem vyjádřen (tedy vztah k České republice), a to nejen k území, ale musí být i objektivizován k České republice jako takové. Právě toto vyjádření je obsaženo v podmínkách, za kterých bylo lze státní občanství České republiky nabýt. Znovu nutno opakovat, že každý suverénní stát má právo stanovit podmínky, za kterých lze získat jeho občanství. Tvrzení navrhovatele, že jestliže nebylo bezúhonností podmíněno trvání duálního státního občanství České a Slovenské Federativní Republiky a České republiky, že tedy tomu nemůže tak být i nyní, je irelevantní. Nejsou stanovena dodatečně zákonná omezení na právní stav a skutečnosti, které nastaly před nabytím účinnosti nového zákona, ale ke dni jeho účinnosti a dále do budoucna. Jak již řečeno, při volbě státního občanství České republiky státními občany Slovenské republiky nutno vycházet obecně z režimu, kterému podléhají v souvislosti s občanstvím právě cizinci jako takoví. Podmínky stanovené v těchto směrech pro občany Slovenské republiky jsou jiné a právě pro ně příznivější. To samozřejmě z hlediska minulého soužití v rámci společného státu a společenských, pracovních i rodinných vazeb, které se za tu dobu vytvořily, obecně tedy z důvodů, které lze veskrze označit za humánní. Ani v této oblasti však nelze uvažovat voluntaristicky. Stanovené podmínky jsou přiměřené nastalé situaci, dostatečně objektivizují vztah k České republice a nejsou nikterak diskriminující. K těmto podmínkám je potom namístě uvést následující: u pojmu trvalý pobyt se dle názoru Ústavního soudu jedná o faktické vyjádření trvalého pobytu, a tedy o trvalý pobyt nikoliv ve smyslu evidenčním – přihlášení se k trvalému pobytu na příslušném úřadě – ale ve smyslu faktickém. Trvalým pobytem je třeba takto rozumět pobyt v místě stálého bydliště člověka, tj. zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání a v němž se také zdržuje s úmyslem zdržovat se zde trvale (v souladu s rozhodnutím Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cdo 76/93). Dvouletý trvalý pobyt jako podmínka pro volbu občanství byl stanoven i s ohledem na zákon Slovenské národní rady č. 206/1968 Sb., který jako podmínku pro udělení občanství Slovenské republiky občanovi České republiky stanovil dvouletý pobyt na území Slovenska. V době přijímání zákona o nabývání občanství České republiky tento zákon Slovenské národní rady ještě platil, a proto v souladu se zásadou vzájemnosti lze tuto lhůtu považovat za přiměřenou. Je na místě připomenout, že i v případě kratšího trvalého pobytu mohlo Ministerstvo vnitra státní občanství České republiky žadateli udělit podle § 19 nebo podle § 7 zákona České národní rady č. 40/1993 Sb. K otázce pravomocného odsouzení pro úmyslný trestný čin v posledních pěti letech je nutno zdůraznit, že se jedná o trestný čin úmyslný (nikoliv tedy nedbalostní), a v této souvislosti nutno uvést i s ohledem na důvodovou zprávu k přijatým zákonům o státním občanství České republiky, že pokud jde o osoby, které byly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin, budou splňovat shora uvedenou podmínku pro udělení státního občanství České republiky po zahlázení svého odsouzení soudem. V souladu s trestním zákonem a trestním řádem se pak na tyto osoby pohlíží jako na osoby, které nebyly odsouzeny, a ve výpisu z rejstříku trestů se již odsouzení neuvádí. Nutno také dodat, že např. drobné krádeže jsou zpravidla projednávány jako přestupek, u trestného činu krádeže se jedná o protiprávní jednání, kterým si pachatel přivlastnil cizí věc větší hodnoty. Určité zvláštnosti plynoucí ze zániku federace tak byly zohledněny právě v dočasném zvláštním režimu určeném pro možnost volby státního občanství České republiky. Poněkud výhodnější podmínky volby, stanovené pro skupinu občanů Slovenské republiky, kteří se zdržují v cizině a před odchodem do ciziny měli trvalé bydliště na území České republiky, je nutno chápat znovu jako humánní gesto, které respektuje možné rodinné a jiné obecně lidské vazby, které tito občané mohou k České republice mít. Je samozřejmě nadbytečné zmiňovat se o možnostech těchto emigrantů získat občanství České republiky v době předchozího režimu. K této skutečnosti nutno dále uvést, že tyto osoby se zdržují mimo území České republiky v naprosté většině případů více než pět let, a tak nemohly být odsouzeny na území České republiky (rejstřík trestů vede pouze odsouzení, ke kterému došlo na území České republiky), a vyžadování takového dokladu od cizozemských orgánů se jeví problematické, neboť některé státy takový doklad fyzické osobě nevydávají, a i v případech, kdyby byl výpis

předložen, by bylo obtížné posoudit charakter trestné činnosti, kdy další problémy by zjevně nastaly, kdy takováto osoba by žila ve více státech. Nelze tedy v těchto souvislostech hovořit o diskriminaci určité skupiny osob. Pokud vůbec, pak tedy pouze o diskriminaci v pozitivním smyslu, tedy že cizincům – občanům Slovenské republiky bylo právní úpravou přiznáno výhodnější postavení než cizincům – občanům jiných států mimo Slovenskou republiku nebo apolitům jako důsledek úpravy práv při rozdělení státu z hlediska mezinárodního práva.

Z hlediska praktického stavu, jak plyne z uvedené zprávy Ministerstva vnitra, občané Slovenské republiky, kteří nepodali žádost o udělení občanství České republiky a měli trvalý pobyt v České republice k 31. prosinci 1992 a tento pobyt trvá, mohou podat žádost o povolení trvalého pobytu v České republice. Tito žadatelé nepředkládají doklady stanovené pro jiné cizince, ale pouze prokáží zápisem v občanském průkazu trvalý pobyt a prokáží občanství Slovenské republiky. Právní postavení občanů Slovenské republiky s trvalým pobytem v České republice je téměř shodné s postavením občana České republiky. Za tím účelem bylo uzavřeno mezi Českou a Slovenskou republikou přes 40 mezinárodních smluv, ze kterých stejně jako z řady právních předpisů plyne, že např. právo na bezplatné vzdělání, zdravotní péči, dávky v nezaměstnanosti, sociální dávky apod. jsou vázány na trvalý pobyt a nikoliv na státní občanství. S institutem státního občanství České republiky je spojeno volební právo, právo vykonávat některá zaměstnání (soudci, vojáci, státní zástupci), branná povinnost.

Je konečně na místě připomenout, že Česká republika není vázána právní úpravou státního občanství České a Slovenské Federativní Republiky vzhledem k tomu, že tento institut zánikem České a Slovenské Federativní Republiky zanikl také. Ústavním zákonem České národní rady č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky, který nabyl účinnosti dnem 31. prosince 1992, byly převzaty právní předpisy platné před vznikem České republiky, nelze však použít ustanovení podmíněná toliko existencí České a Slovenské Federativní Republiky a příslušností České republiky k ní. Zákon České národní rady č. 40/1993 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1993 a v § 28 bodech 1, 2 zrušil původní právní úpravu, tedy zákon České národní rady č. 39/1969 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 92/1990 Sb., a zákon č. 165/1968 Sb.

S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Ústavní soud k závěru, že ustanovení § 18 odst. 1 písm. a), c) a § 18a písm. a), b) zákona České národní rady č. 40/1993 Sb., ve znění zákona č. 272/1993 Sb., nejsou v rozporu s ustanovením čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, jak uvádí navrhovatel, a nebyla prokázána ani souvislost mezi tvrzením navrhovatele a porušením uvedeného ustanovení.

Předseda Ústavního soudu České republiky:

JUDr. Kessler v. r.

Práva na připojení odlišného stanoviska se svým jménem k rozhodnutí o návrhu na zrušení § 18 odst. 1 písm. a), c) a § 18a písm. a), b) napadeného zákona podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, využili soudci JUDr. Vladimír Čermák a JUDr. Pavel Varvařovský.

208

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 4. prosince 1991 byla v Londýně přijata Dohoda o ochraně netopýrů v Evropě.

Listina o přístupu České republiky k této dohodě byla uložena u vlády Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, depozitáře Dohody, dne 24. února 1994.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku XII dnem 16. ledna 1994 a pro Českou republiku vstoupila v platnost na základě téhož článku dnem 26. března 1994.

Český překlad Dohody se vyhláší současně.

DOHODA

o ochraně netopýrů v Evropě

Smluvní strany

s odvoláním na Úmluvu o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů, jejíž podpisování bylo zahájeno 23. června 1979 v Bonnu;

potvrzující, že záchovný status netopýrů v evropských a neevropských areálových státech je nepříznivý a zejména, že existuje jejich vážné ohrožení ničením jejich přirozeného prostředí, narušováním jejich shromaždišť a určitými pesticidy;

uvědomující si, že ohrožení, jemuž netopýři v Evropě a v neevropských areálových státech čelí, je společné pro stěhovavé i nestěhovavé druhy a že shromaždiště jsou často sdílena stěhovavými a nestěhovavými druhy;

připomínající, že na prvním zasedání Konference účastnických stran Úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů, které se uskutečnilo v říjnu 1985 v Bonnu, byl vysloven souhlas k začlenění evropských druhů řádu CHIROPTERA (netopýři čeledi Rhinolophidae a Vespertilionidae) do přílohy II k Úmluvě a byl vydán pokyn sekretariátu Úmluvy, aby podnikl příslušné kroky k vypracování Dohody o těchto druzích;

v přesvědčení o tom, že uzavření Dohody, jež by se týkala jmenovaných druhů, by bylo významným přínosem k ochraně netopýrů v Evropě;

se shodly v následujícím:

Článek I

Rozsah a výklad pojmů

Z hlediska potřeb této dohody:

- a) „Úmluva“ znamená Úmluvu o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonn 1979);
- b) termín „netopýři“ označuje evropské populace řádu CHIROPTERA (Rhinolophidae a Vespertilionidae) vyskytující se v Evropě a v neevropských areálových státech;
- c) termín „areálový stát“ je označením pro jakýkoli stát (bez ohledu na to, zda je stranou Úmluvy či nikoli), jež vykonává jurisdikci nad jakoukoli částí areálu výskytu druhů, na něž se vztahuje tato dohoda;
- d) termín „regionální organizace ekonomické integrace“ se vztahuje na organizaci tvořenou svrchovanými státy, pro které platí tato dohoda, mající kompetenci řešit otázky v Dohodě zahrnuté a zmocněnou, v souladu s interními legislativními postupy, podepsat, ratifikovat, přijmout, schválit zmíněnou Dohodu nebo k ní přistoupit;
- e) termín „strany“ se vztahuje na strany této dohody, pokud z textu nevyplývá jiná souvislost;
- f) termín „v Evropě“ je označením evropského kontinentu.

Článek II

Všeobecná ustanovení

1. Tato dohoda je dohodou uzavřenou v souladu s ustanovením odstavce 3 článku IV Úmluvy.
2. Ustanovení této dohody nezbavují smluvní strany jejich závazků plynoucích z kterékoli jiné existující dohody, úmluvy nebo smlouvy.
3. Každá strana této dohody stanoví jeden či více kompetentních orgánů, na něž bude přenesena zodpo-

vědnost za plnění této dohody. Současně dalším stranám této dohody sdělí název a adresu uvedeného orgánu nebo orgánů.

4. Smluvní strany na základě konzultací vedených se stranami Úmluvy stanoví přiměřenou administrativní a finanční podporu pro aktivity, jež s Dohodou souvisejí.

Článek III

Základní povinnosti

1. Každá smluvní strana zakáže úmyslný odchyt, držbu nebo zabíjení netopýrů s výjimkou, že souhlas vydá její kompetentní orgán.

2. V rámci území své jurisdikce určí každá strana takové lokality, které jsou významné pro zachovný status netopýrů, včetně míst pro úkryt a ochranu. Berouc v úvahu nezbytné ekonomické a sociální faktory, zajistí ochranu takovýchto lokalit před ničením či vyrušováním. Každá strana se bude navíc snažit o vytýpování a ochranu důležitých území, v nichž netopýři nacházejí potravu.

3. Při rozhodování o přírodních stanovištích, jimž se dostane všeobecné ochrany, bude každá strana přihlížet k lokalitám důležitým pro netopýry.

4. Každá strana podnikne přiměřené kroky zaměřené k ochraně netopýrů a bude veřejnost informovat o významu takovéto ochrany.

5. Každá strana určí vhodný orgán nebo osoby odpovědné za poskytování poradenské činnosti o ochraně netopýrů a za její řízení na svém území, zejména pokud jde o netopýry vyskytující se v budovách. O svých zkušenostech z této oblasti si smluvní strany budou vyměňovat informace.

6. Každá strana podnikne takové dodatečné kroky, jež uzná za nezbytné pro ochranu populací netopýrů, u nichž dospěje k závěru, že jsou ohroženy, a v souladu s článkem VI bude o svém postupu podávat zprávu.

7. Každá strana bude vhodným způsobem podporovat výzkumné programy zaměřené na zachování netopýrů a řízení jejich ochrany. Strany se budou vzájemně informovat o výše uvedených výzkumných programech a budou usilovat o koordinaci uvedených výzkumných a ochrannářských programů.

8. Tam, kde to bude vhodné, bude každá strana zvažovat dopady aplikace pesticidů na netopýry a bude se snažit nahrazovat chemikálie používané k ošetřování dřeva s vysoce toxickými účinky na netopýry bezpečnějšími alternativami.

Článek IV

Opatření uskutečňovaná na národní úrovni

1. Každá strana vypracuje a bude uskutečňovat taková legislativní a administrativní opatření, která bu-

dou nezbytná pro účinnou realizaci ustanovení této dohody.

2. Opatření zakotvená v této dohodě v žádném případě neomezují práva smluvních stran přijímat přísnější opatření na ochranu netopýrů.

Článek V

Zasedání smluvních stran

1. Strany této dohody budou uskutečňovat pravidelná zasedání. Vláda Spojeného království svolá první zasedání smluvních stran ne později než po třech letech od okamžiku, kdy Dohoda vstoupí v platnost. Smluvní strany přijmou procedurální pravidla, jimiž se při zasedáních budou řídit, a stanoví finanční zásady, včetně rozpočtových opatření a určení výše členských příspěvků pro nadcházející finanční období. Tyto zásady mají být přijaty dvoutřetinovou většinou přítomných hlasujících zástupců smluvních stran. Rozhodnutí o finančních otázkách se přijímají tříčtvrtinovou většinou přítomných hlasujících představitelů.

2. V průběhu zasedání jsou strany oprávněny operativně zřizovat vědecké a další pracovní skupiny, budou-li to považovat za vhodné.

3. Jakýkoli areálový stát či regionální organizace ekonomické integrace, které nejsou stranami této dohody, sekretariát Úmluvy, Rada Evropy prostřednictvím sekretariátu Úmluvy o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť a obdobné mezivládní organizace se mohou zasedání účastnit jako pozorovatelé. Jakékoli organizace nebo osoby technicky kvalifikované pro ochranu netopýrů a pro řízení takovéto ochrannářské činnosti se mohou jednat zúčastnit jako pozorovatelé, jestliže alespoň třetina smluvních stran proti tomu nevznese námitku. Pouze smluvní strany mohou hlasovat na zasedání stran.

4. S výjimkou níže uvedeného ustanovení v odstavci 5, každá strana této dohody disponuje jedním hlasem.

5. Regionální organizace ekonomické integrace, které jsou stranami této dohody, mají právo hlasovat o otázkách spadajících do jejich kompetence s využitím tolika hlasů, kolik mají členů z řad států, které jsou stranami Dohody a účastní se hlasování. Nedisponují však tímto právem v případě, že jejich členské státy hlasují samostatně a naopak.

Článek VI

Zprávy o uplatňování Dohody

Každá strana na každém zasedání smluvních stran předloží aktuální zprávu o jejím podílu na uplatňování této dohody. Ostatním smluvním stranám tuto zprávu postoupí nejpozději 90 dnů před zahájením řádného zasedání.

Článek VII Změny Dohody

1. Tato dohoda může být pozměňována na kterémkoli zasedání smluvních stran.

2. Návrhy na změny může předložit kterákoli strana.

3. Text kterékoli navržené změny, jakož i důvody vedoucí k jejímu formulování, by měly být předloženy depozitorovi nejméně 90 dnů před zahájením zasedání. Depozitor předá neprodleně kopie textu smluvním stranám.

4. Změny budou schvalovány dvoutřetinovou většinou přítomných hlasujících zástupců smluvních stran a pro ty strany, které je přijaly, se stanou závaznými 60 dnů po uložení páté listiny obsahující souhlas se změnou u depozitora. Poté změna vstupuje v platnost pro stranu 30 dnů od data uložení její listiny obsahující souhlas u depozitora.

Článek VIII Výhrady

Ustanovení této Dohody nepodléhají všeobecným výhradám. Areálový stát nebo regionální organizace ekonomické integrace mohou v době, kdy se v souladu s článkem X nebo XI stávají smluvní stranou, přednést své specifické výhrady týkající se jakéhokoli určitého druhu netopýrů.

Článek IX Urovnání sporů

Kterýkoli spor, jež mezi smluvními stranami může vzniknout v souvislosti s výkladem nebo uplatňováním ustanovení této dohody, bude řešen jednáním zainteresovaných stran.

Článek X Podpis, ratifikace, přijetí a schválení

Tato dohoda bude vystavena k podpisům areálových států nebo regionálních organizací ekonomické integrace, jež se mohou stát smluvními stranami buď

- a) podpisem bez výhrad v případě ratifikace, přijetí či schválení, nebo
- b) podpisem s výhradou v případě ratifikace, přijetí či schválení, po nichž následuje ratifikace, přijetí nebo schválení.

Dokumenty o ratifikaci, přijetí či schválení budou uloženy u depozitora.

Dohoda zůstane otevřena k podpisu až do data jejího vstupu v platnost.

Článek XI Přistoupení k Dohodě

Areálový stát nebo regionální organizace ekonomické integrace mohou k Dohodě přistoupit poté, co vstoupí v platnost. Dokumenty o přistoupení budou ukládány u depozitora.

Článek XII Nabytí platnosti

Tato dohoda vstoupí v platnost 90. den od okamžiku, kdy se pět areálových států v souladu s článkem X stane smluvními stranami. Poté tato dohoda vstoupí v platnost pro každý signatářský nebo přistupující stát 30. den po uložení jeho dokumentu o ratifikaci, přijetí či schválení nebo přístupu u depozitora.

Článek XIII Vypovězení Dohody a ukončení její platnosti

Kterákoli smluvní strana je oprávněna tuto dohodu kdykoli vypovědět písemným oznámením adresovaným depozitorovi. Výpověď vstoupí v platnost 12 měsíců od okamžiku, kdy depozitor obdrží oznámení. Dohoda zůstane v platnosti alespoň po dobu deseti let a poté bude ukončena k datu, na němž se shodne alespoň pět smluvních stran.

Článek XIV Depozitor

Originál této dohody v anglické, francouzské a německé mutaci, přičemž každá verze bude zcela autentická, bude uložen u vlády Spojeného království, která bude depozitorem a bude rozesílat potvrzené exempláře všem státům a kterékoli regionální organizaci ekonomické integrace, které podepsaly Dohodu nebo uložily dokumenty o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.

Depozitor bude informovat všechny areálové státy a regionální organizace ekonomické integrace o podpisech, uložení dokumentů o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, vstupu této dohody a jejích změn v platnost, o výhradách a oznámeních o vypovězení Dohody.

209

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 16. března 1993 byl v Ženevě přijat Protokol o přístupu České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT) ze dne 30. října 1947, prováděné na základě Protokolu o uvedení v prozatímní účinnost Všeobecné dohody o clech a obchodu od 20. dubna 1948, přijatý v Ženevě dne 19. února 1993.

Protokol o přístupu České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu vstoupil v platnost v souladu se zněním odstavce 7 tohoto protokolu dnem 15. dubna 1993. Tímto dnem se Česká republika stala smluvní stranou Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) ze dne 30. října 1947 s tím, že závazky i práva České republiky podle této dohody nabyly účinnosti pro Českou republiku dnem 1. ledna 1993.

V souladu s odstavcem 3 Protokolu o přístupu České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu Česká republika dále požádala dne 1. dubna 1993 formou dopisů o přijetí do následujících dohod, sjednaných pod záštitou Všeobecné dohody o clech a obchodu:

Ujednání týkajícího se mezinárodního obchodu textilním zbožím, sjednaného v Ženevě dne 20. prosince 1973, a Protokolu o prodloužení Ujednání ze dne 9. prosince 1992,

Dohody o technických překážkách obchodu, sjednané v Ženevě dne 12. dubna 1979,

Dohody o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu, sjednané v Ženevě dne 12. dubna 1979, částka 38/1980 Sb.,

Dohody o dovozním licenčním řízení, sjednané v Ženevě dne 12. dubna 1979, a

Dohody o provádění článku VII Všeobecné dohody o clech a obchodu, sjednané v Ženevě dne 12. dubna 1979, č. 120/1984 Sb.

Ujednání týkající se mezinárodního obchodu textilním zbožím vstoupilo v platnost na základě svého článku 14 dnem 1. ledna 1974 a Protokol o prodloužení dnem 1. ledna 1993. Pro Českou republiku Ujednání a Protokol vstoupily v platnost dnem 1. května 1993.

Dohoda o technických překážkách obchodu vstoupila v platnost na základě svého článku 15 dnem 1. ledna 1980 a pro Českou republiku podle téhož článku dnem 1. května 1993.

Dohoda o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu vstoupila v platnost na základě svého článku 16 dnem 1. ledna 1980 a pro Českou republiku podle téhož článku dnem 1. května 1993.

Dohoda o dovozním licenčním řízení vstoupila v platnost na základě svého článku 5 dnem 1. ledna 1980 a pro Českou republiku podle téhož článku dnem 1. května 1993.

Dohoda o provádění článku VII Všeobecné dohody o clech a obchodu vstoupila v platnost na základě svého článku 24 dnem 1. ledna 1981 a pro Českou republiku podle téhož článku dnem 1. května 1993.

Český překlad Protokolu a dopisů se vyhláší současně. Do anglického znění dohod lze nahlédnout na Ministerstvu zahraničních věcí a Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT), Ženeva, 30. října 1947, byla vyhlášena ve znění přijatých změn a doplňků pod č. 59/1948 Sb., č. 211/1948 Sb., č. 212/1948 Sb., č. 216/1948 Sb., č. 175/1949 Sb., č. 193/1949 Sb., č. 293/1949 Sb., č. 16/1950 Sb., č. 42/1950 Sb., č. 46/1950 Sb., č. 50/1950 Sb., č. 51/1951 Sb., č. 87/1951 Sb., č. 6/1954 Sb. a č. 74/1968 Sb.

PROTOKOL

o přístupu České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu

Vlády, které jsou smluvními stranami Všeobecné dohody o clech a obchodu (dále zmíněné jako „smluvní strany“ a „Všeobecná dohoda“), Evropské hospodářské společenství a vláda České republiky (dále zmíněná jako „Česká republika“)

berouce na vědomí, že Česká republika je následnickým státem České a Slovenské Federativní Republiky, dříve známé jako Československo, a že 3. prosince 1992 Smluvní Strany rozhodly uplatňovat na prozatímním základě Všeobecnou dohodu a příslušné dohody sjednané pod její záštitou na Českou republiku,

majíce na zřeteli žádost vlády České republiky přistoupit ke Všeobecné dohodě za podmínek uplatňovaných vůči České a Slovenské Federativní Republice včetně především koncesí stanovených v listině X,

majíce na zřeteli rozhodnutí přijaté 3. prosince 1992 týkající se přípravy Protokolu o přístupu České republiky

se dohodly prostřednictvím svých zástupců takto:

Část I. – Obecné

1. Česká republika při vstupu tohoto protokolu v platnost se stane podle bodu 7 smluvní stranou Všeobecné dohody, jak je definována v jejím článku XXXII, přičemž datem vstupu v platnost práv a závazků České republiky bude 1. leden 1993, a Česká republika bude uplatňovat vůči smluvním stranám prozatímně a za podmínek Protokolu

a) část I., III. a IV. Všeobecné dohody a

b) část II. Všeobecné dohody v plné míře, která není neslučitelná s příslušným zákonodárstvím Československa existujícím k 20. dubnu 1948.

Závazky vtělené do odstavce 1 článku I zmíněné ve vztahu k článku III a závazky vtělené do odstavce 2(b) článku II zmíněné ve vztahu k článku VI Všeobecné dohody budou pro účely tohoto odstavce považovány za spadající do působnosti části II.

2.(a) Ustanoveními Všeobecné dohody, která se mají uplatňovat vůči smluvním stranám Českou republikou, budou, pokud není stanoveno jinak v tomto protokolu, ustanovení obsažená v textu přiloženém k Závěrečnému aktu druhého zasedání Přípravného výboru konference Spojených národů o obchodu a zaměstnanosti a opravená, pozměněná nebo jinak upravená takovými dohodami, které se mohou stát účinnými dnem, kdy Česká republika se stane smluvní stranou.

(b) V každém případě, ve kterém se odstavec 6 článku V, odstavec 4(d) článku VII a odstavec 3(c) článku X Všeobecné dohody zmi-

ňuje o datu této dohody, bude platným datem ve vztahu k České republice datum platné pro Československo, tj. 20. duben 1948.

3. Je úmyslem České republiky okamžitě po přístupu ke Všeobecné dohodě požádat o členství v těchto dohodách sjednaných pod záštitou Všeobecné dohody:

- Ujednání týkající se mezinárodního obchodu textilním zbožím a jeho protokoly – o prodloužení,
- Dohodě o technických překážkách obchodu,
- Dohodě o provádění článku VII Všeobecné dohody o clech a obchodu,
- Dohodě o dovozním licenčním řízení a
- Dohodě o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu.

Navíc Česká republika opětně potvrzuje, že výjimka výše uvedená v odstavci 1(b) se nevztahuje na příslušné zákonodárství vyhlášené po 20. dubnu 1948, které se bude uplatňovat ve shodě s články a praxí GATT.

Část II. – Listina (celních koncesí)

4. Listina v příloze se stane při vstupu tohoto protokolu v platnost listinou ke Všeobecné dohodě vztahující se k České republice.

5.(a) V každém případě, ve kterém odstavec 1 článku II Všeobecné dohody se zmiňuje o datu dohody, platným datem ve vztahu ke každému výrobku, který je předmětem koncese umožněné podle listiny přiložené k tomuto protokolu, bude datum dohody, která umožňuje koncesi.

(b) Pro účely odkazu v odstavci 6(a) článku II Všeobecné dohody na datum této dohody, platným datem ve vztahu k listině přiložené k tomuto protokolu bude datum dohody, která umožňuje koncesi.

Část III. – Závěrečná ustanovení

6. Tento protokol bude pro smluvní strany uložen u generálního ředitele. Bude vyložen k přijetí podpisem nebo jinak Českou republikou do 1. května 1993. Rovněž bude vyložen k přijetí smluvními stranami a Evropským hospodářským společenstvím.

7. Tento protokol vstoupí v platnost 30. dnem po dni, kdy byl přijat Českou republikou.

8. Česká republika, stavši se smluvní stranou Všeobecné dohody podle bodu 1 tohoto protokolu, může přistoupit ke Všeobecné dohodě za platných podmínek tohoto protokolu uložením listiny o přístupu u generálního ředitele. Takový přístup se stane účinným

dnem vstupu Všeobecné dohody v platnost podle článku XXVI nebo 30. dnem po dni uložení listiny o přístupu, kterýkoliv den je pozdější. Přístup ke Všeobecné dohodě podle tohoto bodu bude pro účely odstavce 2 článku XXXII této dohody považován za přijetí dohody podle odstavce 4 jejího článku XXVI.

9. Česká republika může odvolat své prozatímní uplatňování Všeobecné dohody před svým přístupem k ní podle bodu 8 a takové odvolání se stane účinným 60. dnem po dni, kdy generální ředitel obdržel o tom písemné oznámení.

10. Generální ředitel okamžitě zašle ověřenou kopii tohoto protokolu a oznámení o každém jeho přijetí podle bodu 6 každé smluvní straně, Evropskému hospodářskému společenství a České republice.

11. Tento protokol bude zaregistrován v souladu s ustanoveními článku 102 Charty Spojených národů.

Dáno v Ženevě dne 19. února 1993 v jedné kopii v anglickém, francouzském a španělském jazyce, pokud není stanoveno jinak ve vztahu k listině (celních koncesí) k ní přiložené, přičemž každý text je autentický.

Praha, 1. dubna 1993

Vážený pane generální řediteli,

v odstavci 3 Protokolu o přistoupení České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu se Česká republika zavázala požádat o členství v řadě instrumentů, sjednaných pod záštitou Všeobecné dohody o clech a obchodu, a to okamžitě po svém přistoupení.

Vzhledem k tomu, že Česká republika se stane smluvní stranou Všeobecné dohody o clech a obchodu vstupem v platnost Protokolu o přistoupení dne 15. dubna 1993, tj. třicet dnů po jeho přijetí mou vládou 16. března 1993, mám čest Vás informovat o přijetí Českou republikou Ujednání týkajícího se mezinárodního obchodu textilním zbožím prostřednictvím Protokolu zachovávajícího platnost Ujednání ze dne 9. prosince 1992, a to za stejných podmínek, které byly přijaty Českou a Slovenskou Federativní Republikou.

Rozumí se, že členství České republiky v tomto ujednání vstoupí v platnost k datu jejího přistoupení ke Všeobecné dohodě.

S úctou

Vladimír Dlouhý v. r.
ministr průmyslu a obchodu
České republiky

Pan
Arthur Dunkel
generální ředitel
Všeobecné dohody o clech a obchodu
Ženeva

Praha, 1. dubna 1993

Vážený pane generální řediteli,

v odstavci 3 Protokolu o přistoupení České republiky ke Všeobecné dohodě o clech a obchodu se Česká republika zavázala požádat o členství nebo přijmout řadu instrumentů, sjednaných pod záštitou Všeobecné dohody o clech a obchodu, a to okamžitě po svém přistoupení.

Vzhledem k tomu, že Česká republika se stane smluvní stranou Všeobecné dohody o clech a obchodu vstupem v platnost Protokolu o přistoupení dne 15. dubna 1993, tj. třicet dnů po jeho přijetí mou vládou 16. března 1993, mám čest Vás informovat o přijetí Českou republikou následujících dohod, vyplývajících z Tokijského kola multilaterálních obchodních jednání v rámci Všeobecné dohody o clech a obchodu, a to za stejných podmínek, které byly přijaty Českou a Slovenskou Federativní Republikou:

Dohody o technických překážkách obchodu,

Dohody o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu,

Dohody o dovozním licenčním řízení,

Dohody o provádění článku VII Všeobecné dohody o clech a obchodu.

Rozumí se, že členství České republiky v těchto dohodách vstoupí v platnost k datu jejího přistoupení ke Všeobecné dohodě.

S úctou

Vladimír Dlouhý v. r.
ministr průmyslu a obchodu
České republiky

Pan
Arthur Dunkel
generální ředitel
Všeobecné dohody o clech a obchodu
Ženeva

210

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 10. července 1992 bylo v Hanoji výměnou nót ze dne 26. června 1992 a 8. července 1992 sjednáno Ujednání mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o zrušení vízové povinnosti pro státní občany České a Slovenské Federativní Republiky a Vietnamské socialistické republiky držitele diplomatických a služebních pasů.

Ujednání vstoupilo v platnost dnem 9. srpna 1992 a tímto dnem pozbyla platnosti Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických, zvláštních a služebních pasů používaných ke služebním cestám ze dne 13. listopadu 1980, vyhlášená pod č. 29/1981 Sb.

Do textu Ujednání lze nahlédnout na Ministerstvu zahraničních věcí.

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ

OPATŘENÍ VLÁDY

ze dne 19. října 1994,

kterým se vyhláší přírůstek spotřebitelských cen zvýšený o 5 % za první až třetí čtvrtletí 1994 proti prvnímu až třetímu čtvrtletí 1993, za druhé až třetí čtvrtletí 1994 proti druhému až třetímu čtvrtletí 1993 a za třetí čtvrtletí 1994 proti třetímu čtvrtletí 1993 podle nařízení vlády č. 334/1993 Sb., o regulačním a sankčním opatření ve mzdové oblasti

Přírůstek spotřebitelských cen zvýšený o 5 % činí

- a) 15,3 % za první až třetí čtvrtletí 1994 proti prvnímu až třetímu čtvrtletí 1993,
- b) 15,3 % za druhé až třetí čtvrtletí 1994 proti druhému až třetímu čtvrtletí 1993,
- c) 15,6 % za třetí čtvrtletí 1994 proti třetímu čtvrtletí 1993.

Předseda vlády:

Doc. Ing. Klaus CSc. v. r.

Vydavatel: Ministerstvo vnitra ve Vydavatelství a nakladatelství MV ČR, Hybernská 2, 110 00 Praha 1, telefon i fax (02) 242 173 13 - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon: (02) 37 69 71 a 37 88 77, fax (02) 37 88 77 - **Tisk:** Tiskárna VN MV ČR, pošt. schr. 10, 149 00 Praha 415 - **Administrace:** písemné objednávky předplatného a reklamace - SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, fax (02) 53 00 26, změny adres a počtu odebíraných výtisků - SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8, tel. (02) 663 100 71 l. 154-159, fax (02) 683 19 86 - Vychází podle potřeby - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámených ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 900,- Kč) - Účet pro předplatné: Komerční banka Praha 1, účet č. 30015-706-011/0100 - Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím poštovní přepravy Praha č. j. 1173/93 ze dne 9. dubna 1993.

Distribuce předplatitelům: SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8 - Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte IČO - právnická osoba; r. č. (bez lomítka) - soukromá osoba. Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 24 51 05 14 l. 316, fax (02) 53 00 26; za hotové v prodejnách SEVT: Praha 1, Tržiště 9, telefon (02) 24 51 05 14 l. 318 - Praha 4, Jihlavská 405, telefon (02) 692 82 87 - Brno, Česká 14, telefon (05) 422 139 62 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95 - Ostrava, Dr. Šmerala 27, telefon (069) 22 63 42 a ve vybraných knihkupectvích.